

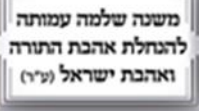
שתי משניות ליום

משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 58900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מטשטנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת דוד המלך ע"ה הרה"ק הבעש"ט הקדוש זצ"ל

משנה ג'

לאחר שלמדנו במשנה הקודמת שהאוכל שני חצאי זיתים ממין אחד מצטרפים הם יחד לשיעור כזית, עתה שואלת המשנה **וְכִמָּה יִשְׁהָה הָאוֹכֵלִין** דהיינו כמה זמן יכול לשהות בין אכילה לאכילה ועדיין שני חצאי הזיתים יצטרפו לשיעור כזית, ועונה המשנה **כָּאֵלוּ אֶכְלִין קְלִיֹּת** כלומר רואים אותו כאילו אוכל אותם כגרעיני קליות, דהיינו פירורים פירורים בזה אחר זה **דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר** שלדעת רבי מאיר: אם שהה בין שתי האכילות פחות משיעור הזמן שניתן לאכול כמות של כזית קליות, הרי שתי האכילות מצטרפות, ואם השתהה בין אכילה לאכילה יותר משיעור זמן זה, שתי האכילות לא מצטרפות, ברם אם לא הפסיק באכילתו אלא ששהה בלעיסתם ובבליעתם (היינו שלעס אותם הרבה זמן) אפילו כל היום כולו, הרי שתי האכילות מצטרפות. **וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: עַד שְׁיִשְׁהָה מִתְחַלֵּה וְעַד סוּף פְּדֵי אֶכִילַת פֶּרֶס** כלומר שאפילו אם לא הפסיק באכילתם, אלא ששהה בלעיסת שני חצאי הזיתים מתחילת האכילה ועד סוף בליעתם ביותר מכדי אכילת פרס*, אין שתי האכילות מצטרפות, ואם לא שהה אלא כדי אכילת פרס, הרי שתי האכילות מצטרפות. **אם אָכַל אֶכְלִין טְמֵאִין** כשיעור חצי פרס **וְשָׁתָה** או שתה **מִשְׁקִין טְמֵאִין** כשיעור רביעית, שבכך גופו נטמא ונפסל מלאכול בתרומה עד שיטבול, **שָׁתָה רְבִיעִית יֵין** כהן ששתה כמות של רביעית הלוג יין **וְנִכְנַס לְמִקְדָּשׁ** ועבד שם, שבכך הוא חייב מיתה בידי שמים, לפי שלכהן אסור לעבוד בבית המקדש לאחר ששתה יין **וְשָׁתָה** באכילה, או בשתיה **פְּדֵי אֶכִילַת פֶּרֶס** שיעור השהיה הוא כדי אכילת פרס, כלומר שאם לא שהה באכילת חצי פרס של אוכלים טמאים, או בשתיית רביעית של משקים טמאים, אלא כדי אכילת פרס, מצטרפים האוכלים, או המשקים הטמאים, לפסול את גופו מלאכול בתרומה, וכן אם לא שהה הכהן בשתיית היין יותר מכדי אכילת פרס, מצטרף היין לחיבו על כניסתו למקדש, אבל אם שהה בשתיה יותר מכדי אכילת פרס, היינו ששתה לאט, אין האוכלים, או המשקים הטמאים, מצטרפים לשיעור כזית כדי לפסול את גופו מלאכול בתרומה, ואין היין מצטרף לשיעור, כדי לחייב את הכהן על כניסתו למקדש. **רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִם הִפְסִיק בָּהּ** ברביעית היין, היינו אם לא שתה את כל הכמות בבת אחת, **או שְׁנַתֵּן לְתוֹכוֹ** לתוך היין **מִים פֶּל שֶׁהוּן** אף על פי ששתה כמות רביעית בבת אחת - **פְּטוּר** על שנכנס למקדש ועבד שם לאחר שתיית היין, שנאמר "יין ושכר אל תשת", ודרש רבי אלעזר, אל תשתה יין כדרך שכרותו, אבל אם הפסיק באמצע שתיית רביעית היין, או שנתן לתוכו מים, שאין זה דרך שכרותו - פטור. במה דברים אמורים כאשר שותה כמות של רביעית בלבד, אבל אם שותה כמות של יותר מרביעית, מודה רבי אלעזר שחייב על כניסתו למקדש, אפילו אם לא שתה את כל כמות בבת אחת.

*שיעור אכילת 'כדי אכילת פרס', הוא שיעור הזמן שלוקח לאכול חצי כיכר לחם, והמדובר כשהכינו שלוש כירות לחם מקב חטים, ובגמרא בערובין מבואר, שלדעת רבי יוחנן בן ברוקה: הכיכר שעליה מדובר מידתה שש ביצים, כך שחצי כיכר מידתו שלוש ביצים, ולדעת רבי שמעון: מידת הכיכר היא שמונה ביצים וחצי כיכר מידתו ארבע ביצים.

רבינו עובדיה מברטנורא

כמה ישהה האוכלין - לשני חצאי זיתים דאמרינן מצטרפין.

כאילו אוכלין קליות - רואין אותן כאילו נתפררו לפירורין ודקין בקליות, ואוכלין אחת אחת בסמוך זו אחר זו, ובההיא משערינן אם אבל חצי זית והפסיק, ולאחר שעה אבל חצי זית אחר, אם שהה מתחילה ועד סוף כדי אכילת קליות בסמוך זו לזו, מצטרפין. אבל אם לא הפסיק מאכילה, אלא ששהה בלעיסתן ובליעתן אפילו כל היום כולו, מצטרפין לדברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים עד שישהה מתחילה ועד סוף כדי אכילת פרס - כלומר אפילו לא הפסיק בין אכילת חצי זית לאכילת חצי האחר, אלא ששהה בלעיסת שני חצאי זיתים כדי אכילת פרס מתחילת האכילה עד סוף בליעתן, מצטרפין. ביותר מכדי אכילת פרס, אין מצטרפין. והלכה כחכמים.

פרס - לשון פרסה. הוא חצי כיכר של עירוב, משלוש ככרות לקב, שכל כיכר שמונה ביצים, נמצא חצי כיכר ארבע ביצים. כך פירשו רבותי.

ורמב"ם אומר שהוא שלוש ביצים.

אבל אוכלים טמאים - האוכל אוכלים טמאים כחצי פרס שהוא שני ביצים לפירוש רבותי, ולדברי רמב"ם ביצה ומחצה, נפסלה גוייתו מלאכול בתרומה. וכן השותה משקין טמאים רביעית, נפסלה גוייתו מלאכול בתרומה עד שיטבול. והשותה רביעית יין ונכנס למקדש, חייב כרת. והשתא קאמר, שאם שהה באכילת חצי פרס של אוכלים טמאים, או בשתיית רביעית של משקין טמאים, כדי אכילת פרס, מצטרפין לשיעור נפסלה גוייתו מלאכול בתרומה. ואם שהה יותר משיעור זה, אין מצטרפין. והוא הדין לשיעור רביעית יין של כניסת מקדש, שאם שהה בשתייתו כדי אכילת פרס או פחות, חייב. יותר על כן, פטור.

אם הפסיק בה - שלא שתה כל הרביעית בבת אחת ונכנס למקדש, פטור, דכתיב (ויקרא י') "יין ושכר אל תשת", יין דרך שכרותו. ואם אינו שותהו בבת אחת, אין זה דרך שכרותו. וכן אם נתן בו מים. והלכה כרבי אלעזר.

והני מילי בשותה רביעית ממש, אבל שתה יותר מרביעית, מודה רבי אלעזר דחייב אפילו לא שתה כולו בבת אחת.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

רבינו עובדיה מברטנורא

ארבע חטאות – חד משום חלב, וחד משום אוכל קודש בטומאה, וחד משום נותר, וחד משום יום הכפורים. והא דקיימא לן בכל התורה כולה דאין איסור חל על איסור, הני מילי באיסור גרידא, כגון האוכל נבילת בהמה טמאה, אינו חייב משום נבילה, לפי שהוא איסור גרידא שאינו לא כולל ולא מוסיף. אבל הכא, אדם שהיה מתחילה טהור, היה אסור בחלב ומותר בשאר בשר של קדשים. נעשה טמא, מגו דנאסר בשאר חתיכות של בשר קדשים משום טומאה, אתסר נמי בחלב אף על פי שהיתה אסורה מתחילה, והיינו איסור כולל, שהאיסור האחרון כולל ואוסר דברים אחרים על האדם שהיו מותרים לו מתחילה. ומיהו לא אתוסף אסורא אחפצא, אלא אגברא אתוסף איסורא לגבי אחריני וגריר וכילל נמי להאי באסוריה. נעשה זה החלב נותר, היינו איסור מוסיף, דמעיקרא להדיט אסור ולגבוה שרי, כיון שנעשה נותר נוסף איסור על החתיכה עצמה ליאסר אפילו לגבוה. ומתוך שחל עליה שם איסור נותר לאסרה לגבוה, חל עליה נמי שם נותר לגבי הדיט להתחייב עליה משום נותר, אע"ג דבלאו הכי היתה אסורה להדיט. חל עליה יום הכפורים, מגו דאתוסף איסורא לגבי גברא לאסרו בחולין שהיו מותרים לו קודם יום הכפורים, גורר וכולל נמי להאי חלב של מוקדשים בהדיה להתחייב עליו משום יום הכפורים.

ואשם אחד – אשם מעילות על שנהנה מן הקדש בשוגג. ואף זה איסור מוסיף, דאתוסף איסורא על חפצא, דקודם דהקדישה היה חלב זה אסור באכילה ומותר בהנאה, אקדשה, נאסרה אפילו בהנאה, ומתוך שחל שם הקדש על החלב לאסרו בהנאה, חל עליו נמי להתחייב עליו באכילתו משום נהנה מן הקדש.

אם היה בשבת והוציאו בפיו – כשהיה אוכלו. **חייב** – גם על ההוצאה. ובגמרא מפרש דהכי קאמר, אם היה יום הכפורים שחל להיות בשבת והוציאו, חייב שתיים על ההוצאה, משום שבת ומשום יום הכפורים, ששניהם באים כאחד, שבשעה שקדש היום לשבת קדש נמי ליום הכפורים. וכשם שעירוב והוצאה לשבת כך עירוב והוצאה ליום הכפורים. ואיסור חל על איסור באיסור בת אחת.

אינו מן השם – כלומר תנא לא קחשיב אלא חטאות הבאות מפני אכילה, והאי מפני הוצאה הוא.

משנה ד'

יש אוכל אכילה אחת אדם יכול לאכול חתיכה אחת, **וְחַיֵּב עָלֶיהָ אַרְבַּע חֲטָאוֹת וְאַשָּׁם אֶחָד** שבגין אכילתה יתחייב להביא ארבעה קרבנות חטאת וקרבתן אשם אחד, כגון: **טְמֵא אָדָם טֵמֵא שְׁאַכַל אֶת הַחֶלֶב** שאכל חלב, **וְהָיָה נֹתֵר מִן הַמִּקְדָּשִׁים** וחלב זה היה 'נותר' מקרבן שעבר זמן אכילתו, **וּבְיָוִם הַכִּפּוּרִים** וכשאכל היה זה ביום הכיפורים. ולכן הוא מתחייב בארבע קרבנות חטאת, 1. משום אכילת חלב 2. משום אכילת קדשים בטומאה 3. משום אכילת 'נותר' 4. משום אכילה ביום הכיפורים. וכן חייב להביא קרבן אשם מעילות על שנהנה מההקדש*. **רַבִּי מְאִיר אֹמֵר: אִם הֵיְתָה שֶׁבֶת** אם היתה האכילה שעליה דובר ברישא – בשבת, **וְהוֹצִיאוּ בְּפִיו** וכשהיתה חתיכת החלב בפיו, הוציא אותה מרשות היחיד לרשות הרבים – **חַיֵּב** קרבן חטאת אף משום איסור הוצאה בשבת**. **אָמְרוּ לוֹ חַכְמִים לְרַבִּי מְאִיר: אֵינּוּ מִן הַשָּׁם** חיוב חטאת זו שהזכרת אינו בא משום אכילה, אלא משום הוצאה, ואילו התנא במשנתנו מונה רק חטאות הבאות משום איסור אכילה.

* בגמרא מבואר, שאע"פ שיש כלל בכל האיסורים שבתורה, שאין איסור חל על איסור, היינו שלא ניתן לחייב אדם בשני לאווים על מעשה אחד שהאדם עשה, מכל מקום באיסור מוסיף ובאיסור כולל הדין הוא שאיסור חל על איסור, וזהו מה ששנינו במשנה טמא שאכל את החלב מבהמת קדשים קלים – הואיל ואיסור אכילת קדשים בטומאה הוא איסור כולל, שכן לפני שנטמא האדם היה מותר לו לאכול מבשר הקרבן, אך היה אסור לו לאכול מחלב הקרבן, ומשנטמא נאסר עליו אף לאכול מן הבשר, לפיכך מתוך שחל איסור זה על כל בשר הקרבן, חל האיסור אף על החלב, שבאכילתו מתחייב גם משום אכילת חלב וגם משום אכילת קדשים בטומאה. והיה 'נותר' – דהיינו איסור מוסיף, לפי שקודם שנעשה 'נותר' היה מותר החלב לגבוה, היינו להקריבו על המזבח, אך היה אסור להדיט (בני אדם), ומשנעשה הבשר 'נותר' נאסר הוא אף לגבוה, לפיכך מתוך שחל על החלב הזה איסור 'נותר' לגבוה, חל עליו איסור זה גם לגבי הדיט, שאם אוכל אותו מתחייב גם משום אכילת 'נותר'. וביום הכיפורים – הרי שוב מדובר באיסור כולל, שכן ביום הכיפורים כל המאכלים אסורים באכילה, ומתוך שחל איסור אכילה ביום הכיפורים גם על מאכלים שהיו מותרים לאכילה קודם ליום כיפור, חל איסור אף החלב הזה, שכשאוכל אותו מתחייב גם משום איסור אכילה ביום הכיפורים. נמצא שחייב להביא ארבעה קרבנות חטאת. וכמו שלמדנו חייב אף להביא קרבן אשם מעילות, שאף בו יש איסור מוסיף, שהרי חלב של בהמת חולין מותר בהנאה, ואינו אסור אלא באכילה, ובזמן שהקדיש את הבהמה, נוסף על איסור אכילת החלב גם איסור הנאה מחמת שהוא קרבן, ומתוך שחל על החלב שם הקדש, ולכן הוא אסור בהנאה, לפיכך כשאוכל אותו מתחייב אף משום 'נהנה מן ההקדש'.

** בגמרא מבואר, שכוונת המשנה באומרה אם היה יום הכיפורים שחל להיות בשבת והוציאו מרשות היחיד לרשות הרבים, חייב שתי חטאות נוספות על ההוצאה, משום איסור הוצאה בשבת ומשום איסור הוצאה ביום הכיפורים, לפי שיש איסור הוצאה אף ביום הכיפורים, וחייב על שניהם, אע"פ שעובר על שני האיסורים בבת אחת, שהרי בשעה שקדש היום לשבת, קדש היום גם ליום הכיפורים, ולכן הדין הוא שאיסור חל על איסור.